

Hem>Domstolsförfaranden>Tvistemål>Bevisupptagning

På privaträttens område kommer pågående ärenden och förfaranden som inleddes innan övergångsperioden löpte ut att fortsätta i enlighet med EU-rätten. Relevant information om Storbritannien kommer att finnas kvar på e-juridikportalen till slutet av 2022 enligt en ömsesidig överenskommelse med Storbritannien.

Bevisupptagning

Nordirland

1 Bevisbörda

1.1 Hur ser bevisbördereglererna ut?

Bevisbördan ligger i regel på den part som åberopar en viss omständighet. Bevisbördan för de fakta som krävs för att fastställa grund för talan ligger på kåranden, medan bevisbördan för de fakta som svaranden vill åberopa för sitt försvar ligger på svaranden.

1.2 Finns det undantag från bevisbördereglererna? Om ja, i vilka fall? Är det i sådana fall möjligt att komma med motbevisning?

Enligt lag eller ett avtal mellan parterna kan viss fakta undantas från bevisbördereglererna. Domstolen kan dessutom anse att vissa fakta är "notoriska fakta" som inte behöver bevisas, t.ex. förhållanden som är allmänt kända. Vissa presumtioner betraktas som icke motbevisbara, t.ex. något som föreskrivs i lag, medan andra kan motbevisas, t.ex. presumptionen att en person är vid sina sinnens fulla bruk.

1.3 Hur övertygande måste bevisningen vara för att läggas till grund för en dom?

Domstolen gör en sannolikhetsavvägning för att bedöma om en faktisk omständighet sannolikt föreligger, dvs. att det åtminstone till 51 % är sannolikt att den är sann och till 49 % är sannolikt att den inte är sann. När en faktisk omständighet har styrkts som sannolik anses den fastställd.

2 Bevisupptagning

2.1 Måste en part begära att bevisning tas upp eller kan domstolen ibland ta initiativ till bevisupptagning?

Huvudregeln är att en domare, förutom i ett begränsat antal fall, inte får kräva att ett vittne närvarar i domstolen. Domaren kan dock kalla ett vittne och återkalla ett vittne som redan kallats. Enligt de nordirländska rättegångsreglerna har domstolen rätt att beordra vem som helst att närvara och inge en inlaga.

2.2 Vad händer om en parts begäran om bevisupptagning godkänns?

Om en part, vanligtvis via sina advokater, får kalla ett visst vittne att vittna förhör partens egna advokater först vittnet (huvudförhör). Därefter korsförhör den andra partens advokat vittnet (motförhör). Domaren får ställa frågor till vittnet och uppmanar advokaterna att, om de vill, följa upp sådant som domarens frågor ger upphov till.

2.3 I vilka fall får domstolen avslå en parts begäran om bevisupptagning?

I vissa fall, t.ex. om ett vittne ska inställa sig till enskild förhandling, måste domstolens tillstånd först inhämtas innan vittnet officiellt kan kallas att inställa sig. I annat fall har domstolen ingen kontroll över vilka vittnen som ska avge vittnesmål. Den kan dock förplikta parter som kallar onödiga vittnen att betala en straffavgift.

2.4 Vilka olika bevismedel finns det?

Det huvudsakliga bevismedlet är vittnesförhör. Skriftliga vittnesutsagor, som t.ex. sakkunnigutlåtanden, och skriftlig bevisning, som t.ex. kartor, får också användas.

2.5 Hur går vittnesförhör till? Skiljer de sig från förhör med sakkunniga? Vilka regler gäller för skriftlig bevisning och sakkunnigutlåtanden?

Det huvudsakliga bevismedlet är vittnesförhör med parterna och deras vittnen. Man kan komma överens om att vittnesuppgifter från sakkunniga, t.ex. läkare och ingenjörer, kan hämtas från ett skriftligt utlåtande. Vittnet kan sedan frågas ut om vissa delar av utlåtandet. I de nordirländska rättegångsreglerna begränsas antalet sakkunnigvittnen som kan lämna muntlig bevisning till två medicinskt sakkunniga och en annan sakkunnig, om inte domstolen beviljat tillstånd att kalla fler.

Kartor och handlingar kan också användas som bevisning och deras äkthet måste bekräftas av domstolen. Dessutom kan domstolen vilja besöka en plats eller titta på ett visst föremål om den anser att detta har ett bevisvärde.

2.6 Har vissa bevismedel större bevisvärde än andra?

Det är alltid upp till domstolen att avgöra vilken vikt ett visst bevis ska tillmätas.

2.7 Är det obligatoriskt att använda ett visst bevismedel för att styrka en omständighet?

Det presumeras att de faktiska omständigheterna ska styrkas muntligen och vid ett offentligt domstolssammanträde.

2.8 Är vittnen enligt lag skyldiga att avge vittnesmål?

Ett behörigt vittne som har kallats att vittna är skyldigt att inställa sig till förhandlingen. Underlåtelse att göra detta betraktas som domstolstrots.

2.9 I vilka fall kan de vägra att vittna?

En part kan hävda sin rätt att vägra vittna på grund av en jävsituation, rätten att slippa vittna mot sig själv eller sin make, allmänintresset och intresset av att skipa rättvisa. Det finns andra former av lagstadgade privilegier, t.ex. diplomatiska privilegier. Det finns också en rätt till sekretesskydd, t.ex. om information har getts i förtroende.

2.10 Kan en person som vägrar att vittna straffas eller tvingas att avge vittnesmål?

Ja. Vittnen gör sig skyldigt till domstolstrots om de underlåter att inställa sig efter att vederbörligen ha kallats att vittna. Domaren kan utdöma böter eller fängelsestraff och kräva att ett vittne ska inställa sig och vittna.

2.11 Finns det personer som inte får höras som vittnen?

Rättskapacitet är huvudkriteriet för att vittna. Personer anses vittnesgilla såvida inte de är oförmögna att förstå vittneseden på grund av att det rör sig om ett barn eller t.ex. en otillräckligt person, eller personen är domare i målet eller kan göra gällande ett privilegium.

2.12 Vad är domstolens och parternas respektive roller vid vittnesförhör? När får ett vittne höras med tekniska hjälpmedel, till exempel videokonferens eller andra medier?

Parternas roll är att lägga fram bevisning inför domstolen för att styrka sannolikheten i sina påståenden. Detta sker vanligtvis via de advokater som företräder dem (även om man kan företräda sig själv). Domaren ser till att vittnesförhören sker på ett sätt som är rättvist, lagligt och relevant för sakfrågan i målet. Domaren kan själv förhöra vittnet men tillåter parternas advokater att ställa följdfrågor med anledning av vittnets svar på domarens frågor. I begränsad utsträckning genomför numera t.ex. *High Court* i Belfast sakkunnigförhör via videokonferens eller Skype om en sakkunnig har svårt att ta sig från en annan jurisdiktion.

3 Bevisvärdering

3.1 Om en part har skaffat fram bevisning på ett otillåtet sätt, hindrar det domstolen från att lägga den till grund för domen?

Domstolen har ingen allmän rätt att utesluta bevisning som har skaffats fram på ett otillåtet sätt. Bevisning får endast uteslutas om detta föreskrivs i lag eller om bevisningen stryks från protokollet på grund av att den är skandalös eller utgör rättsmissbruk.

3.2 Kan en partsutsaga användas som bevisning?

Ja. Partsutsagor är godtagbara som bevisning.

Länkar

[Northern Ireland Courts and Tribunals Service](#) (Nordirlands domstolsverk)

Senaste uppdatering: 09/09/2021

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.